CZĘŚĆ C ROZUMIENIE TEKSTU PISANEGO POZIOM C2

Na wypełnienie części C przeznaczono 45 minut.
Po upływie tego czasu podpisane testy zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.

Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości
Języka Polskiego jako Obcego

CZĘŚĆ C ROZUMIENIE TEKSTU PISANEGO POZIOM C2

5 zadań, 45 minut
liczba punktów _____ /40 p.

I. Proszę przeczytać wywiad z Joanną Szczepkowską, a następnie wykonać zadanie zgodnie z podanym przykładem (P – prawda, F – fałsz, BI – brak informacji).

___/10 p. (10 x 1 p.)

Rozmowa z aktorką Joanną Szczepkowską

Współczesny świat ją fascynuje, ale i trochę przeraża, bo coraz trudniej jest odnaleźć
w nim ciszę. Dlatego z sentymentem wraca do dzieciństwa i wspomina dziadka, pisarza Jana Parandowskiego. Pani Joanna przyznaje poza tym, że właśnie wygrzebała się z psychicznego dołka.

GALA: Podobają się pani współczesne czasy?

JOANNA SZCZEPKOWSKA: Tak. Bardzo.

GALA: Pani znalazła swoją drogę?
J. S.: Myślę, że w szukaniu jest wartość. A znaleźć można przez to, że odnajdzie się siebie. Często opowiadam o książce Whartona „Spóźnieni kochankowie". Bohater rezygnuje z wielkiej kariery w biznesie i jedzie do Paryża malować obrazy na ulicy. Przyznam, że mnie to ciągle kusi. Może być Sandomierz. Od lat mam taką pokusę, żeby przekręcić swoje życie, żeby je zupełnie przemalować.

GALA: Idea piękna, ale z czego żyć?
J. S.: Jak to z czego? Mało to zawodów? Na przykład bibliotekarka. Muszę panu powiedzieć, że marzenie, aby zostać bibliotekarką, prześladuje mnie od lat. Kiedyś zrobiono mi bardzo szczegółowy test psychologiczny. Jedno z pytań brzmiało: „Czy chcesz zostać bibliotekarką?". Zatkało mnie. Okazało się, że takie marzenie jest częste i świadczy o zmęczeniu i potrzebie izolacji od ludzi. Hałas mnie boli. Dlatego rezygnuję z wielu propozycji zawodowych. Za to dużo czasu spędzam w parkach.

GALA: To z czego pani żyje? Chodzi pani po parku i wymyśla opowiadania?
J. S.: Zawsze dużą wagę przywiązywałam do felietonów. One były moją pierwszą próbą literacką. Potem zaproponowano mi napisanie opowiadań, teraz powieści – ukaże się na wiosnę. Pisanie sprawia, że stoję mocno na nogach, chociaż głowę trzymam w chmurach po szyję. Wciąż mam uczucie, że nie mogę skorzystać ze wszystkich szans i możliwości. Może dlatego cały czas czytam książki popularnonaukowe. Chcę dotknąć astronomii, kupuję też wszystko, co dotyczy świata zwierząt.

GALA: Wracam do realiów. Pani odmawia udziału w serialach, ale pani córki nie.
J. S.: Mam wielki szacunek do tego, że niezależnie ode mnie weszły w ten zawód. Noszą nazwisko ojca, zdobyły uznanie na własny rachunek. Obie skończyły inne studia i nagle skręciły w aktorstwo.

GALA: Wychowała je pani na zaradne osoby?
J. S.: Moje macierzyństwo było pełne lęków, nieprzespanych nocy. Ale jednocześnie dawałam im wolną rękę. Pamiętam, kiedyś jechałam taksówką i zobaczyłam na ulicy jedną z córek na wagarach. Chciałam wysiąść i wygłosić jej umoralniającą pogadankę. Ale pomyślałam: po co?

GALA: Pani też wagarowała?
J. S.: W szczególnie wyrafinowany sposób. Wagarowałam legalnie, wykorzystując swoje zdolności aktorskie. Udawałam chorą na lekcji i doprowadzałam do sytuacji, w której nauczyciele sami prosili mnie, żebym poszła do domu. Szłam na pobliskie działki, do innych dzielnic... Podejrzewam, że te wagary dały mi znacznie więcej obserwacji świata niż matematyka, z której byłam i jestem głąbem. Do dziś biję się o to, żeby uznana została dysleksja matematyczna.

GALA: Podobno zespół ADHD też pani ma?
J. S.: Mam zdiagnozowane. Nie mam co prawda nadpobudliwości psychoruchowej, ale mam drugą część ADHD, czyli zespół dekoncentracji uwagi. Rozmawiam teraz z panem i jestem bardzo skupiona. Ale wystarczy moment nieuwagi i odjadę myślami do Grecji. Mogę przejść przez całe miasto i nie zauważyć tego, bo w tym czasie podróżuję w wyobraźni.

GALA: Każdy to ma.
J. S.: Tylko nie każdy człowiek spędza trzy czwarte dnia na szukaniu kluczy. Założyłam stronę w Internecie poświęconą ADHD. Odzew przerósł moje wyobrażenie. Poznałam ludzi, którzy jak ja nie zapisują niczego w kalendarzykach albo notorycznie je gubią. Spotykamy się, gadamy, wymieniamy doświadczenia. To są ludzie, którzy mają tysiące pomysłów, ale gubią się przy ich realizacji. Zaczynają i nie kończą, wzbudzają złość otoczenia.

GALA: A jak żył pani dziadek, ceniony pisarz, Jan Parandowski?
J. S.: Dziadek wstawał o piątej i pisał. Zawsze o tej samej godzinie robił sobie kawę, obiad był zawsze o trzeciej. To był najspokojniejszy człowiek, jakiego znałam. Zajmował się światem antycznym, brał wzór od stoików. Panował nad emocjami.

GALA: Brzmi groźnie.
J. S.: Nie był chłodny. Po prostu nie pozwalał sobie na odkrywanie emocji. Babcia opowiadała, że gdy w czasie wojny bombardowano pociąg, którym jechali, dziadek był spokojny jak nikt. Jego dom był pełen książek, ciszy i harmonii. Jedynym odstępstwem były podróże po świecie. Był wiceprzewodniczącym światowego stowarzyszenia pisarzy PEN Club. Po powrocie zbierała się cała rodzina, żeby wysłuchać jego opowieści.

(Rozmawiał: Roman Praszyński, Nr 28-9/2007, od 9 do 22 lipca Onet.pl)
„Gala" (fragment)

	Rozmowa z aktorką...	**P**	**F**	**BI**
0.	***Przykład:*** Joanna Szczepkowska ma ambiwalentny stosunek do współczesnego świata.	***X***		
1.	Pani Joannie wrócił psychiczny spokój dzięki ciężkiej pracy.			
2.	Pani Joanna nie dopuszcza myśli, że mogłaby coś zmienić w swoim życiu.			
3.	Szczepkowska była zaskoczona tym, że wiele osób wyraża chęć pracy w bibliotece.			
4.	Kariera aktorska nigdy nie była tak naprawdę ważna dla pani Joanny.			
5.	Szczepkowska uważa się za osobę zupełnie oderwaną od rzeczywistości.			
6.	Pani Joanna nie była i nie jest wyrozumiałą matką.			
7.	Według pani Joanny istnieje typ ludzi, którym matematyka sprawia wyjątkowe trudności.			
8.	Pani Joanna ma wszystkie objawy charakterystyczne dla zespołu ADHD.			
9.	Ludzie z zespołem ADHD są apatyczni.			
10.	Z tekstu wynika, że pani Joanna i jej dziadek nie są podobni pod względem charakteru.			

II. Proszę przeczytać podany tekst i dopasować do niego usunięte fragmenty zgodnie z podanym przykładem. _____/10 p. (10 x 1 p.)

Głębokie zanurzenie

Czy można wynegocjować korzystny kontrakt, nawiązać nieformalną znajomość z zagranicznym kontrahentem przez tłumacza? **_B_**[0] Trudno wyobrazić sobie współczesnego człowieka sukcesu, który nie zna lub nie uczy się języków.

Tym bardziej, że mamy coraz większą możliwość wyjazdów zagranicznych. ____[1] Studenci coraz częściej uczą się przyszłej profesji za granicą, szczególnie odkąd jesteśmy Unii Europejskiej. Polskie firmy z powodzeniem sprzedają swe produkty i usługi za granicą. ____[2] Czy wypoczynek pod palmą nie jest ciekawszy, gdy możemy zagadnąć do nieznajomych w ich ojczystej mowie?

Jak uczyć się języka skutecznie? ____[3] Jedni podpowiadają, by posyłać na lekcje już maluchy, które dopiero zaczynają składać swe pierwsze zdania. ____[4] Jeszcze inni doradzają roczny wyjazd za granicę. Bez wątpienia niewiele daje wkuwanie pojedynczych słówek. Trzeba poświęcić sporo czasu na ich zapamiętanie, a mają one zdumiewającą właściwość szybkiego wyparowywania z głowy. Liczni metodycy nauczania języków obcych podkreślają, że najskuteczniej jest „zanurzyć się" w obcej mowie. ____[5] Należy to robić nawet wtedy, gdy dopiero zaczynamy uczyć się języka i jeszcze niewiele rozumiemy. Metoda ta pozwala przyswoić sobie nowy sposób myślenia, zapamiętać gotowe struktury, którymi będziemy się posługiwać prawie automatycznie.

Najlepiej jest uczyć się regularnie, np. codziennie przez kwadrans albo dwa razy w tygodniu przez godzinę. ____[6] Jest ona ważna zwłaszcza na początkowym etapie nauki, kiedy wiedza nie jest jeszcze dostatecznie utrwalona. Metodycy radzą np. czytać codziennie przynajmniej stronę tekstu w obcym języku. Nie powinna być to nudna, obowiązkowa lektura, bo prędzej czy później ją odłożymy. ____[7] Postępy w nauce można robić niejako przy okazji, np. czytając o śledztwach komisarza Maigreta czy panny Marple albo surfując po obcojęzycznych stronach internetowych.

Samodzielna praca wymaga jednak dyscypliny i motywacji wewnętrznej. ____[8]

Jeżeli zapiszemy się na korepetycje, zapłacimy wprawdzie drożej niż w szkole językowej, ale będziemy mieli więcej możliwości, by ćwiczyć konwersację w obcym języku. Nauczyciel, dostrzegając nasze błędy, będzie natychmiast je korygował, a więc nie będziemy ich utrwalać.

Zapisując się do szkoły, wybierzmy taką, która oferuje naukę w małych grupach i przygotowuje do egzaminów językowych. ____[9] Pamiętajmy, że najlepszym i najbardziej wiarygodnym źródłem informacji o szkole są osoby, które się w niej uczą lub uczyły. Najważniejszą zasadą przy nauce języka jest mówić, mówić i jeszcze raz mówić. ____[10]

Fragmenty:	
A _ Ci, którym jej brakuje, powinni rozważyć naukę z nauczycielem.	
B_ Być może tak, ale znacznie łatwiej jest to osiągnąć, gdy sami posługujemy się biegle językiem obcym.	**0.**
C_ Chodzi o to, by oglądać telewizję, słuchać radia w obcym języku, czytać obcojęzyczne gazety, słuchać kaset z nagranym dialogami itp.	
D_ Nie ma sensu przejmować się tym, że – zwłaszcza na początku – popełnia się błędy.	
E_ Młodzież szkolna wyjeżdża nie tylko na wycieczki, ale i na praktyki zawodowe.	
F_ Zapytajmy o to, jak wysokie kwalifikacje mają lektorzy.	
G_ By móc aktywnie w tym wszystkim uczestniczyć, trzeba uczyć się języków – i to nie tylko z myślą o pracy zawodowej.	
H _ Czytajmy o tym, co nas naprawdę interesuje.	
I _ Istnieje bardzo wiele szkół.	
J _ Tylko systematyczność przynosi efekty.	
K _ Drudzy radzą robić to w stanie głębokiej relaksacji.	

III. Proszę uzupełnić luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Ewa Łętowska – profesor nauk __**A**[0]__ – była pierwszym w Polsce Rzecznikiem Praw Obywatelskich. W 1992 roku otrzymała tytuł „Kobiety Europy". W maju 2002 roku została _____[1] na dziewięcioletnią kadencję sędziego Trybunału Konstytucyjnego. Jest autorką wielu publikacji naukowych z zakresu prawa cywilnego, praw człowieka i prawa konsumentów oraz _____[2] książek o muzyce operowej.

Na pierwszy _____[3] oka profesor Łętowska ma kilka twarzy. Myślę tu o sprawowaniu przez nią urzędu pierwszego w Polsce Rzecznika Praw Obywatelskich. To wtedy pojawiły się _____[4], że powinna ona iść dalej w świat polityki. Na przykład kandydować na prezydenta. Nic bardziej _____[5]. Pani Profesor nie _____[6] do świata polityki. Co jest najgorszą recenzją dla tego świata. Nawet, gdy się o niego _____[7], nie pozostawiało to na niej śladu.

W rozmowie, którą z nią przeprowadziłem, bardziej mi zależało na pokazaniu jej dwóch innych _____[8]. Tej, którą poznałem w Polskim Radiu, w którym wraz z nieżyjącym już mężem prowadziła programy o muzyce poważnej, i tej, którą możemy zobaczyć dzisiaj – _____[9] i odpowiedzialnego sędziego Trybunału Konstytucyjnego, który mówi pięknie o Polakach i naszym kraju i który potrafi _____[10] słowa, by nie przekroczyć granicy, której sędziemu przekraczać nie wolno.

(Na podstawie: Grzegorz Miecugow, *Rozmowy o współczesnym świecie. Inny punkt widzenia*, Warszawa 2005)

0.	***Przykład:*** **prawnych**	sprawnych	prawdziwych	podstawowych
1.	A. dobrana	B. popierana	C. wybrana	D. wysłana
2.	A. przeczytanych	B. popularnonaukowych	C. populistycznych	D. politycznych
3.	A. ruch	B. zetknięcie	C. rzut	D. spojrzenie
4.	A. głosy	B. słowa	C. dźwięki	D. mowy
5.	A. omyłkowego	B. zbłąkanego	C. błędnego	D. zgubionego
6.	A. przylega	B. dostosowuje	C. przymierza	D. pasuje
7.	A. zbliżała	B. kontaktowała	C. ocierała	D. stykała
8.	A. rysów	B. twarzy	C. wyglądów	D. spojrzeń
9.	A. przeciwnego	B. odwróconego	C. prawego	D. zewnętrznego
10.	A. oceniać	B. ważyć	C. obliczać	D. rozpatrywać

IV. Proszę uważnie przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem. ___/5 p. (5 x 1 p.)

Jak <u>poruszać się</u> po cyfrowym świecie?

Zakup nowego telewizora, magnetowidu, kamery czy aparatu fotograficznego związany jest dziś z dużym stresem. Nie są to rzeczy tanie, które **z lekkim sercem** można szybko zastąpić nowymi. Sprzęt staje się coraz bardziej skomplikowany, decyzja wymaga więc szczególnego rozeznania. A rozeznać się wcale nie jest łatwo, bo z miesiąca na miesiąc **oferta puchnie** i może przyprawić o zawrót głowy. Zwłaszcza, gdy zewsząd jesteśmy atakowani reklamami, w których **roi się od fachowych terminów** niewiele mówiących przeciętnemu użytkownikowi. Wybrać telewizor ciekłokrystaliczny czy plazmowy? A może projekcyjny? Z kontrastem 500:1 czy 4000:1? Z jaką rozdzielczością i jasnością? Ile pikseli powinna mieć matryca aparatu fotograficznego? Co jest ważniejsze – zoom optyczny czy cyfrowy? Na co zwracać uwagę, kupując kino domowe lub odtwarzacz DVD?

Jedyną informacją niebudzącą wątpliwości jest cena. I zapewnienie sklepu, że oto nadarza się nadzwyczajna okazja, by w promocji kupić **wymarzone cacko**. A potem, już po jego rozpakowaniu w domu i po rozmowach ze znajomymi, którzy wiedzą więcej o elektronice użytkowej, często żałujemy zakupu.

By oszczędzić Państwu takich rozczarowań przygotowaliśmy elementarny przewodnik po cyfrowym świecie. Zawiera on podstawowe informacje, które pomogą podjąć decyzję o właściwym wyborze sprzętu. Zasadnicza rada: jeśli **portfel na to pozwala**, starajmy się kompletować sprzęt jednego producenta, unikniemy wtedy kłopotów z dopasowaniem elementów, które mają ze sobą współpracować.

(za: „Polityka” 29.08.2005)

Przykład:

0. Użyte w pytaniu wyrażenie „poruszać_się” oznacza w tym tekście:
a) zmienić położenie ciała;
b) przenosić się z miejsca na miejsce;
c) być dobrze zorientowanym.

1. Wyrażenie „z lekkim sercem” oznacza w tym tekście:
a) w pośpiechu;
b) niefrasobliwie, bez większego namysłu;
c) bez wysiłku fizycznego.

2. Użyte w tym tekście wyrażenie „oferta puchnie” oznacza, że:
a) produkowany sprzęt cyfrowy zwiększa swoje wymiary;
b) ilość produkowanego sprzętu cyfrowego wpływa źle na samopoczucie;
c) w sklepach ze sprzętem cyfrowym stale przybywa nowych i atrakcyjnych towarów.

3. Która z podanych możliwości najlepiej oddaje sens wyrażenia z tekstu „roi się od fachowych terminów”:
a) występuje duże nagromadzenie trudnego, specjalistycznego słownictwa;
b) fachowe terminy używane są w niezrozumiały sposób;
c) reklamy podają sprzeczne informacje dotyczące sposobu używania sprzętu.

4. Użyte w tekście wyrażenie „wymarzone cacko” oznacza tutaj:
a) przedmiot o dużej wartości, wykonany bardzo precyzyjnie, będący obiektem podziwu i pożądania;
b) niewielki przedmiot, precyzyjnie wykonany, bez przeznaczenia użytkowego;
c) ozdobę, zabawkę służącą do rozbawienia lub zaszokowania kogoś.

5. Użyte w tym tekście wyrażenie „portfel na to pozwala” oznacza:
a) oferta jest korzystna;
b) posiadane środki finansowe umożliwiają zakup;
c) powinniśmy pozostać wierni jednemu producentowi.

V. Proszę połączyć pytania z kolumny I z odpowiedziami z kolumny II zgodnie z podanym przykładem. ____/10 p. (10 x 1 p.)

KOLUMNA I		KOLUMNA II	
0.	**Dlaczego zajęła się Pani badaniem buntu?**	A.	Bunt wieku dojrzewania jest szukaniem własnego świata oraz indywidualnych wartości.
1.	Od kiedy się Pani buntuje?	B	Nie zawsze – są bunty złe, które doprowadzają do negatywnych skutków w rozwoju młodego człowieka.
2.	Co to jest bunt?	**C**	**To jest taka dziedzina, o której niby wszystko wiemy, ale ciągle brakuje rzetelnych badań.**
3.	Czy buntujemy się w każdym wieku?	D	Jest to pewien stan umysłu. Ja definiuję bunt jako potrzebę przeciwstawiania się.
4.	A czym jest bunt młodzieżowy, którym Pani się zajmuje?	E	Przebadałam kilkuset młodych ludzi z Wrocławia i okolic. Z tych badań wynika, że każdy.
5.	A więc jest ważny w życiu młodego człowieka?	F	Zaczęłam w okresie dorastania. Wszystko chciałam robić po swojemu.
6.	Czy bunt spełnia wyłącznie pozytywne funkcje?	G	Tak, ale nasila się to w różnych etapach rozwojowych. Najsilniejszy bunt jest w wieku 2-3 lat, w okresie dorastania i na starość.
7.	Każdy młody człowiek się buntuje?	H	Oczywiście. Spełnia bardzo ważne funkcje związane z kształtowaniem osobowości i pozwala na zdobywanie coraz większego pola niezależności od rodziców.
8.	Jaką rolę w okresie dojrzewania odgrywają rodzice?	I	W młodych ludziach tkwi wielki potencjał, ale za wiele im wolno i często źle korzystają z tej swobody. Ale większość jest pełna ideałów i chce zrobić coś dobrego w życiu.
9.	Jak mają zachować się rodzice, którzy widzą, że ich dziecko wchodzi w okres buntu?	J	To jest znak, że czas na podjęcie dialogu. To także sygnał, że muszą już inaczej postępować z dzieckiem.
10.	Jak na podstawie swoich badań ocenia Pani dzisiejszą młodzież?	K	Ogromną. Młody człowiek musi czuć aprobatę, ale też znać granice, do których wolno mu się posunąć.
			(za: „Panorama Dolnośląska” lipiec 2005)

***Przykład:* 0.**	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
C										